

Diarienummer
2009-3050273

Projektnamn Arbete för det goda livet	Diarienummer 2009-3050273
--	------------------------------

Slutrapport genomförande

Sammanfattning

Ge en sammanfattande beskrivning av projektidé och framkomna resultat.

Vår utgångspunkt är att människor har ett behov av att delta i arbete och samhällsliv. Vi ser att människor med psykisk funktionsnedsättning och psykisk ohälsa tillhör den grupp som har svårast att ta sig in på arbetsmarknaden. Därför är det mycket angeläget att särskilda insatser görs för att de ska komma närmare arbetsmarknaden och få tillgång till arbete.

Av den anledningen har ESF-projektet Arbete för det goda livet bedrivits på de tre folkhögskolorna Billströmska folkhögskolan, Fristads folkhögskola och Trollhättans folkhögskola i samarbete med Tjörns kommun, Borås Stad, Trollhättans Stad, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Västra Götalandsregionens personalstrategiska avdelning och näringslivet.

Projektet har vänt sig till personer med psykisk funktionsnedsättning som varit sjukskrivna eller arbetslösa under en längre tid. På de tre medverkande folkhögskolorna har verksamheter byggts upp i syfte att stärka deltagarnas motivation, handlingskraft och självförtroende, erbjuda deltagarna stöd till personlig utveckling i en trygg och inspirerande miljö och ge förutsättningar och kunskaper för att komma vidare i studier eller arbete.

Slututvärderingen visar att deltagarna har brutit tidigare isolering, kommit in i ett meningsfullt sammanhang, fått ökat självförtroende som lett till en personlig utveckling och successivt börja närma sig arbetsmarknaden genom praktik, studier eller arbete.

Den externa slututvärderingen visar att samverkansparterna är mycket nöjda med projektet vid samtliga tre folkhögskolor och ser att projektet fyller ett behov av insatser som tidigare saknats både inom kommunen och för Arbetsförmedlingen - en lågröskelverksamhet med studiefokus vilket samverkansparterna uttryckt ett stort behov av.

Projektets resultat

- Redogör kortfattat för det problem och de behov som projektet avsåg att fokusera kring.
- Redogör för projektets ambitioner att göra skillnad, det vill säga hur lösa problemet på ett bättre sätt. Ta utgångspunkt i den eller de programkriterier (lärande miljöer, samverkan, innovativ verksamhet, strategisk påverkan) som projektet valt, men också där så är aktuellt hur aktiviteterna av transnationell och regionalfondskaraktär bidragit.
- Vilka resultat och förslag till goda lösningar har projektet lett fram till?
- Vilken påverkan och genomslag har projektet åstadkommit på individnivå, organisationsnivå och system- och strukturnivå?

Levnadsvillkorsundersökningar från Socialstyrelsen visar år efter år att människor med psykisk funktionsnedsättning har betydligt sämre levnadsvillkor än befolkningen i övrigt. Det

gäller områden som arbete, ekonomisk och social trygghet, fritid, rekreation, idrott, kultur, sociala relationer, utbildning mm. Endast en tredjedel har inkomst av lön, vid arbete har de låg lön, och få uppbär arbetslöshetsersättning eftersom de ofta aldrig kommit in på arbetsmarknaden. På gruppnivå har personer med psykisk funktionsnedsättning i lägst grad arbete och också sämst ekonomisk situation. Det är fem gånger vanligare att personer med psykisk funktionsnedsättning uppbär ekonomiskt bistånd jämfört med befolkningen i stort. Det enda området utan skillnad är bostad. Dessvärre verkar inte utvecklingen gå mot ökad jämlikhet. Enligt Socialstyrelsen har till exempel tillgängligheten till socialtjänstens stöd för personer med psykisk funktionsnedsättning försämrats de senaste åren. (Lägesrapport 2008 - insatser och stöd för personer med funktionsnedsättning (2009), Alltjämt ojämnt! Levnadsförhållanden för vissa personer med funktionsnedsättning (2010), Öppna jämförelser av stöd till personer med funktionsnedsättning 2013 - Resultat och metod (2013).

ESF-projektet Arbete för det goda livet har bedrivits på tre av Västra Götalandsregionens folkhögskolor: Billströmska folkhögskolan, Fristads folkhögskola och Trollhättans folkhögskola, i samarbete med Tjörns kommun, Borås Stad, Trollhättans Stad, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Västra Götalandsregionens personalstrategiska avdelning och näringslivet.

Projektet har vänt sig till personer med psykisk funktionsnedsättning som varit sjukskrivna eller arbetslösa under en längre tid. På de tre medverkande folkhögskolorna har verksamheter byggts upp i syfte att stärka deltagarnas motivation, handlingskraft och självförtroende, erbjuda deltagarna stöd till personlig utveckling i en trygg och inspirerande miljö och ge förutsättningar och kunskaper för att komma vidare i studier eller arbete.

Projektet har tagit emot drygt 200 deltagare under projekttiden 2010-2013. Av dem har 146 personer fullföljt projektet. 51 personer har haft arbetsplatspraktik under projekttiden (35 %). 35 personer har gått vidare till arbete (24 %), varav 33 har fortsatt anställning (23 %). Under projektet har även ett 60-tal deltagare provat på att läsa ett eller flera kärnämnen och flera har fått behörigheter i ett eller flera ämnen under projekttiden. 39 personer har valt att fortsätta studera med studiemedel efter projektets slut (27 %). Efter projektet har flera deltagare gått vidare till olika arbetsmarknadsåtgärder genom Arbetsförmedlingens försorg, till olika yrkesutbildningar som bussförare, truckförare, betongare, teamcoach mm. Några har gått vidare till Studiemotiverande folkhögskolekurs. Andra har fått praktik, SIUS och arbetsträning, coachinsatser, sysselsättning inom Fas 3 och RESA. Flera deltagare har även fått sysselsättning och praktik genom kommunens försorg efter att ha avslutat eller avbrutit projektet.

Genom verksamheten som byggts upp på folkhögskolorna inom ramen för projektet har de medverkande folkhögskolornas personal fått ytterligare kunskap och erfarenhet av att arbeta med personer med psykisk funktionsnedsättning som vill ut i arbetslivet.

Projektet har lett till ökade kontakter med arbetsgivare som tagit emot deltagare för arbetsplatspraktik. Drygt 50 deltagare har haft arbetsplatspraktik under projektets gång. Många av de arbetsgivare som vi har varit i kontakt med har påpekat att de tycker att projektet är viktigt, att målgruppen är viktig att satsa på, och många arbetsgivare vill gärna vill dra sitt strå till stacken för att personer som har drabbats av psykisk ohälsa eller funktionsnedsättning ska komma ut i arbetslivet igen. 35 projektdeltagare har fått en anställning, de flesta efter en periods praktik.

Västra Götalandsregionen har som målsättning att öka andelen personer med funktionsnedsättning bland sina anställda. I syfte att öka arbetsgivares intresse, vilja och benägenhet att anställa fler personer med funktionsnedsättning har arbetsmarknadsnoderna samarbetat med Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, fackliga organisationer m.fl. liksom

arbetsgivare inom Västra Götalandsregionen, däribland folkhögskolorna.

Arbetsmarknadsnoderna har arbetat med informations- och attitydpåverkansinsatser och seminarier om psykisk ohälsa, arbete och delaktighet riktade till arbetsgivare och HR-personal inom Västra Götalandsregionen som vi har deltagit i. Arbetsförmedlingen erbjuder lönebidrag för att öka arbetsgivares vilja och benägenhet att anställa personer med funktionsnedsättning och Västra Götalandsregionen har skjutit till medel för att täcka de överskjutande lönekostnaderna vid anställning av personer med funktionsnedsättning inom den egna organisationen. Genom samarbetet med arbetsmarknadsnoderna har några av våra projektdeltagare fått möjlighet till praktik och fortsatt anställning. Några har också fått praktik som sedan inspirerat till vidare studier.

Folkhögskolornas samarbete med verksamheter inom den sociala ekonomin har ökat under projektet. Utbyte och samarbete med flera sociala företag i Göteborg har växt fram under projektets gång genom studiebesök och informationsmöten hos Klippankooperten och Sfinx Inkubator, och studiebesök och praktik hos Karriär-Kraft och Mötesplats Göteborg. Projektägare, projektpersonal, samarbetspartners och projektdeltagare har fått ökade kunskaper om den sociala ekonomin. Det transnationella utbytet med Viborgs kommun i Danmark gav oss också möjlighet att lära mer om hur Viborgs kommun och det sociala företaget Café Kaffegal satsar på att arbeta med rehabilitering till arbete för personer med psykisk funktionsnedsättning.

Syfte och mål med projektet

- Redogör för projektets syfte/projektmål, delmål och avsedda resultat.
- Vad har projektet uppnått i förhållande till mål och planerat upplägg? Redogör dels med kvantitativa mått, dels kvalitativt i form av till exempel erhållna kunskaper och förändringar i attityder, riktlinjer, beteende etc.
- Vilket lärande åstadkom ni i projektet såväl internt som externt?
- Redogör för orsaker till avvikelser i förhållande till planerad verksamhet i projektansökan och hur detta har påverkat projektbudgeten.

Syftet med ESF-projektet Arbete för det goda livet var att bygga upp en verksamhet som stärker deltagarnas motivation, handlingskraft och självförtroende, erbjuda deltagarna stöd till personlig utveckling i en trygg och inspirerande miljö och ge förutsättningar och kunskaper för att komma vidare ut i arbetslivet.

Målsättningen var att 60-80 deltagare skulle komma ut i arbete, praktik eller studier under projekttiden och att 20-30 personer skulle ha fortsatt anställning efter projektets slut.

Projektet syftade också till att erbjuda arbetsgivare stöd vid arbetsplatspraktik och påverka arbetsgivares attityder så att det i framtiden ska bli lättare att få en anställning för personer som drabbats av psykisk ohälsa.

Under projektet har de tre folkhögskolorna byggt upp verksamheter på respektive folkhögskola där man erbjudit deltagarna anpassat stöd. Personer som har haft kontakt med psykiatri har haft företräde till projektet. Verksamheten har baserats på och anpassats efter deltagarnas individuella behov och intressen. Projektet har främjat livskvalitet och delaktighet samt inspirerat många att ta steget till arbete eller studier.

Vi har sett hur viktigt det är att skapa mötesplatser där varje individ kan känna sig välkommen och där man kan delta på egna villkor. Social samvaro i kombination med ett individanpassat program som deltagaren själv har varit med om att utforma har visat sig vara ett fungerande grundkoncept i den verksamhet som vi bedrivit.

Vår utgångspunkt är att människor har ett behov av att delta i arbete och samhällsliv. En psykisk funktionsnedsättning kan utgöra ett stort hinder för detta. Man behöver därför det stöd som projektet kan ge, vilket utvärderingsintervjuerna med såväl projektets deltagare som handläggarna på Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och kommunerna vittnar om. Såväl de externa som interna utvärderingarna visar att det finns ett stort behov av den här typen av verksamhet med låga trösklar.

Projektet byggde på 12 heltidsplatser per folkhögskola och år men vi har tagit emot över 20 deltagare per skola och år, då många deltagare startat i projektet på en liten deltid för att sedan successivt utöka tiden i projektet. Många av deltagarna har stått längre från arbetsmarknaden än vad projektet initialt avsåg. I många fall var deltagarnas handläggare på kommunen, Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan osäkra på om deltagaren hade förutsättningar att klara ett arbete. Projektet användes som ett första steg närmare arbetslivet efter en längre tids sjukdom eller arbetslöshet.

Arbetssätt

Vad var ert huvudsakliga arbetssätt? Beskriv kortfattat vilka metoder, utbildningar och andra aktiviteter som användes. Vad i metoderna och aktiviteterna var det som gjorde skillnad, d.v.s. som ledde fram till det önskade resultatet? Beskriv eventuellt nya metoder eller material som tagits fram i projektet.

Vår grundsyn är att människor har förmåga att ta ansvar för sitt eget liv och även ändra dess riktning. Var och en måste ges möjlighet att utvecklas utifrån sina egna förutsättningar och tillsammans med andra människor. Den vägen kan se olika ut och bestäms av vem man är, vilka erfarenheter man har och vad man vill uppnå.

I projektet har den enskilde stått i fokus. Samtidigt har vi arbetat med att skapa tillit och gemenskap i gruppen. Särskild vikt har lagts vid att stärka projektdeltagarnas självkänsla och självförtroende i allmänhet men också specifikt i förhållande till det som krävs i arbetslivet och för att kunna studera.

Projektet har arbetat med kartläggning och individuella samtal parallellt med gruppaktiviteter och en kombination av teori och praktik. Individuella samtal har varit viktiga för att följa upp utvecklingen så att deltagaren kan konstatera vilka framsteg som hon eller han har gjort.

Gruppen har haft en fast lokal med handledare på plats där ett varierat program har erbjudits med föreläsningar, aktiviteter och gemensam planering av utflykter och studiebesök.

Motivation och handlingskraft är viktiga komponenter för den som vill gå vidare i sitt liv. Verksamhetens innehåll har syftat till att bygga upp och förstärka deltagarnas motivation, handlingskraft och självförtroende genom att erbjuda deltagarna stöd till personlig utveckling i en trygg och inspirerande miljö och ge förutsättningar och kunskaper för återgång/ingång i arbete.

Projektet har erbjudit olika möjligheter till individuella val, där deltagarna har kunnat prova på lite av varje eller välja inriktning, såväl praktisk som teoretisk, med möjlighet att läsa in behörigheter i kärnämnen på grundskole- och gymnasienivå. Mer tid och hjälp har kunnat erbjudas dem som behövt det.

Arbetssättet och innehållet har utvecklats under projektets gång. Vi har under projektet sett att:

Fysisk aktivitet är en viktig strategi när det gäller hälsa och välbefinnande och kan hjälpa människor till ett liv befriat från stress, ångest och depression. Vid psykisk och fysisk ohälsa är det inte ovanligt att fysisk aktivitet och träning blir eftersatt. Därför har vi erbjudit olika möjligheter till fysisk träning i grupp och individuellt. Promenader och utflykter, cykelturer, gym- och simträning har visat sig mycket hälsobringande.

Stresshantering och mental träning i form av meditation och olika avslappningsövningar har varit välgörande för de deltagare som önskat delta.

Kost och näringslära och att laga mat tillsammans under trevliga former är en viktig hälsoaspekt att ta fasta på för framtiden. Matlagning i kombination med friluftsliv i skog och mark har varit ett uppskattat inslag på hälsolinjen.

Psykologi är viktigt för de flesta att lära sig mer om. På Trollhättans folkhögskola har människans psykologi funnits med som ett fast inslag i programmet varje vecka. Olika aspekter såsom identitet, självkänsla och självförtroende, kognitiva processer, känslor och behov har varit föremål för samtal och fördjupning. Skönlitterära texter har använts för att illustrera och förklara människans psyke.

Samarbete kring teman med praktiska och teoretiska inslag är ofta lärorikt, skapande och sammansvetsande för gruppen. Resultatet av detta arbete kan sedan redovisas i någon form som deltagarna finner lämplig. Det kan leda till en bok, en utställning, ett reportage, en film...

Kultur i olika former påverkar den fysiska, psykiska och sociala hälsan. Sång, musik, bild, konsthantverk, skönlitteratur, film, teater och dans hjälper ofta människor att uttrycka känslor och bearbeta negativa upplevelser. Kultur kan också ge inspiration och mod att våga pröva nya vägar i livet.

Växthus/trädgård finns på både på Fristads folkhögskola och Billströmska folkhögskolan och är en resurs som vi både har använt och önskar vidareutveckla för rehabiliterande gröna inslag i verksamheten.

Studiebesök till offentliga och privata organisationer, företag, skolor och föreningar är ett viktigt inslag, såväl för att inhämta information och inspiration som för att knyta kontakter.

Skapande läsning är en metod som Trollhättans folkhögskola kommer att fortsätta att använda sig av och vidareutveckla. Det är en metod utvecklad i samarbete med Lisbeth Stenberg, docent i litteraturhistoria vid Göteborgs universitet. Med hjälp av utvalda skönlitterära texter ska man kunna väcka känslor hos deltagare och samtala om dem i små grupper i syfte att komma till insikt och må bättre. Syftet är också att stimulera deltagarnas läsintresse och väcka deras lust till eget berättande.

I projektet på Billströmska folkhögskolan har två projektgrupper som letts av kommunens personal haft större tonvikt vid sysselsättning inom vaktmästeri, trädgårdsskötsel, odling respektive hantverk samt arbetsplatspraktik och i några fall studier, medan den tredje projektgruppen med folkhögskolans personal har haft större fokus på arbetssätten listade ovan. Deltagarna på Billströmska folkhögskolan har också haft tillgång till en extern coach för arbetsplatspraktik och stöd i jobbsök under den andra hälften av projektet.

På Fristads folkhögskola har verksamheten på hälsolinjen i projektet fokuserat på fysisk och mental hälsa i teori och praktik, kost och näringslära, friluftsliv, reflektion, estetisk verksamhet, utflykter och studiebesök, och på senare tid även växthusverksamhet. Utöver de tre schemalagda dagarna har deltagarna haft möjlighet till arbetsplatspraktik och egen

träning. Deltagarna har främst varit långtidssjukskrivna, många med utmattningssyndrom.

I ungdomsgruppen i Sjöbo har deltagarna oftast saknat grundskolebehörighet. Här har fokus varit på att stärka deltagarnas självförtroende och motivation i kombination med studier i kärnämnen med mycket individuellt stöd i liten grupp. Deltagarna har fått möjlighet att börja läsa in grundskolebehörighet eller mjukstarta på gymnasienivå. Studierna har kombinerats med utflykter, studiebesök, fysisk träning och livskunskap. Några av deltagarna har även kombinerat studier med arbetsplatspraktik.

Projektets tre faser

Inledningsvis har deltagarnas personliga behov, resurser, svårigheter, önskemål och drömmar kartlagts. Frågan "Vad vill jag?" har varit central. Under den andra fasen har vi jobbat med personlig utveckling, att lära sig bättre ta vara på sina inneboende resurser och lära sig bemästra svåra situationer genom att ta kontrollen över tankar och känslor och på så sätt förebygga och motverka ångest- och stressreaktioner. Särskild vikt har legat vid att stärka deltagarnas självkänsla och självförtroende i allmänhet men också specifikt i förhållande till det som krävs i arbetslivet. Under den andra fasen har vi även jobbat med individualiserad jobbmatchning. Vi har skrivit CV och personliga brev, tränat anställningsintervjusituationer, gjort studiebesök på arbetsplatser och skolor/projekt samt undersökt vilka möjligheter till arbete som finns. Under den tredje fasen har flera varit på praktik med stöd av personal på skolan i den mån det behövts.

Deltagande aktörer i projektet

Redogör för vilka aktörer (organisationer, företag, myndigheter) som ingick i projektet, samt vad de konkret bidrog med, både vad gäller engagemang, ekonomiska resurser och påverkansarbete. Redovisa dessutom arbete i projektgrupp, styrgrupp och/eller referensgrupp samt gruppernas sammansättning. Hur har grupperna fungerat?

Redogör för vilka aktörer (organisationer, företag, myndigheter) som ingick i projektet, samt vad de konkret bidrog med, både vad gäller engagemang, ekonomiska resurser och påverkansarbete. Redovisa dessutom arbete i projektgrupp, styrgrupp och/eller referensgrupp samt gruppernas sammansättning. Hur har grupperna fungerat?

Projektet har lett till ökat samarbete mellan de medverkande folkhögskolorna och de myndigheter som medfinansierat projektet.

Vid rekryteringen till projektet har deltagarnas handläggare på kommunen, Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan spelat en central roll. Det har oftast varit handläggarna som informerat om projektet, i de flesta fall handläggarna på kommunen och Arbetsförmedlingen. En del deltagare har fått kontakt med projektet via Försäkringskassan och några via rättspsykiatri. Handläggarna har även varit engagerade vid uppföljning av deltagarna i projektet.

Tjörns kommun har bidragit med egna handledare i två av grupperna i projektet på Billströmska folkhögskolan (Utegruppen och Kreativa verkstan). Borås Stad har bidragit med medfinansierad personal i ungdomsgruppen i Sjöbo och även kontant ersättning för en del av personalkostnaderna för lärare och projektledare för ungdomsgruppen i Sjöbo. Borås Stad har även bidragit med ungdomsgruppens lokaler och sponsrat ungdomsgruppens frukost varje dag. Inledningsvis skedde samarbetet med Sjöbo stadsdel i Borås och efter omorganisationen av stadsdelarna i Borås fortsattes samarbetet med Borås Stads Vuxenutbildning.

I styrgruppen har det funnits representanter från Västra Götalandsregionen (projektägaren, projektkoordinatör, en chef från personalstrategiska avdelningen, en representant från

Rättighetskommitténs kansli och Handikappforskning i Väst) Arbetsförmedlingen (representanter för chefsposterna inom Arbetsförmedlingen Stenungsund, Borås och Trollhättan), Försäkringskassan (samverkansansvarig) och de tre kommunerna där de medverkande folkhögskolorna är geografiskt lokaliserade (representanter för chefsposterna inom Tjörns kommun Funktionshinder, Borås Stad Arbetslivsförvaltningen och Trollhättans Stad Socialt stöd och Försörjning). Den centrala styrgruppen har sammankallats vid behov som vid uppstart av projektet, rekryteringsfrågor, upphandling/avrop, verksamhetslogik och implementering. De problem som behövdes lösas var oftast av lokal karaktär och behovet och intresset var större för lokala styrgrupper än för en central.

På Fristads folkhögskola har en lokal arbetsgrupp/styrgrupp träffats regelbundet. Sammansättningen i gruppen har dock ändrats över tid i och med omorganisationen av Borås Stad. Samarbetet fortsätter efter projektets slut genom kontakterna som etablerats i den lokala styrgruppen. Deltagarnas handläggare/coacher på kommunen har varit aktiva vid rekrytering och uppföljning, så även handläggarna på Arbetsförmedlingen.

På Billströmska folkhögskolan har projektkoordinatören deltagit i kommunens sysselsättningsgrupps möten, på möte med Samordningsförbundet och vid behov sammankallat de lokala representanterna i den centrala styrgruppen. Kommunens handläggare har även deltagit i rekrytering och uppföljning.

På Trollhättans folkhögskola har projektpersonalen vid två tillfällen bjudit in representanter från Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och Trollhättans Stad för information och diskussion kring projektets utveckling och behov. Projektpersonalen har främst haft kontakt med deltagarnas handläggare, först vid rekrytering och därefter kontinuerlig uppföljning. Projektpersonalen har också deltagit på två informationsmöten för alla handläggare på Arbetsförmedlingen i Trollhättan.

På Fristads folkhögskola har samarbetet med Arbetsförmedlingen Borås kring ungdomar som saknar gymnasiebehörighet stärkts ytterligare under projektiden. Arbetsförmedlingen Borås uppmuntrar aktivt arbetslösa ungdomar som saknar gymnasiebehörighet att delta 12-veckors studiemotiverande folkhögskolekurser (SMF) för att prova på folkhögskolestudier med aktivitetsstöd under tiden. SMF-platserna finansieras av Folkbildningsrådet och resultatet av SMF-kurserna är mycket positivt. Även Trollhättans folkhögskola och Billströmska folkhögskolan erbjuder SMF.

Jämställdhetsintegrering

Redogör för hur ni arbetat med jämställdhetsintegrering i ert projekt. Relatera till projektplan och utmaningar under arbetets gång.

Målet har varit att verka för att erbjuda kvinnor och män lika möjlighet till personlig utveckling och stöd i att närma sig arbetslivet. Vår utgångspunkt har varit att fokusera på individen och anpassa verksamheten utifrån deltagarens intressen, behov och förutsättningar.

Vid antagningen av deltagare till projektet har målet varit att fördelningen mellan könen ska hålla sig inom spannet 40-60 %. Totalt har 56 % av deltagarna varit kvinnor och 44 % män, med någon variation mellan delprojekten.

Individuella scheman och handlingsplaner, uppföljningssamtal enskilt och i grupp, samt skriftliga deltagarutvärderingar har varit viktiga verktyg för att ge den enskilde möjlighet att

påverka verksamheten.

Vi har strävat efter en så jämn fördelning och användning av resurserna som möjligt för både kvinnor och män och vi har uppmuntrat deltagarna att inte låta sig begränsas av traditionella könsroller vid val av aktiviteter. Jämställdhetsfrågor har ingått som en naturlig del i samtalen och diskussionerna i den dagliga verksamheten.

Vi har deltagit i Länsstyrelsens basutbildning om jämställdhetsintegrering och tagit del av goda exempel på arbete med jämställdhetsintegrering från Västra Götalandsregionens Centrum för Verksamhetsutveckling.

De externa utvärderingarna har belyst skillnader i resultat för kvinnor respektive män. Den samhällsekonomiska utvärderingen visade att männen totalt sett ökat sina inkomster mer än kvinnorna året efter projektet. Skillnaden beror på att fler kvinnor än män valt att gå vidare till utbildning med studiemedel efter projektets slut.

Tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning

Redogör för hur projektet arbetat för att förverkliga visionerna vad gäller tillgänglighet i projekt. Relatera till projektplan och utmaningar under arbetets gång.

Hela projektet har handlat om tillgänglighet och delaktighet i arbetslivet och i samhället i stort för personer med en psykisk funktionsnedsättning. Genom verksamheten som byggts upp på de tre medverkande folkhögskolorna under projektet har vi gjort det möjligt för vår målgrupp att bryta en tidigare isolering och vi har erbjudit olika aktiviteter individuellt och i grupp i syfte att stärka deltagarnas motivation, handlingskraft och självförtroende. Genom individuella scheman och handlingsplaner har vi kunnat anpassa verksamheten utifrån den enskildes behov och önskemål.

Vid arbetsplatspraktik har vi diskuterat behov och anpassning av arbetsuppgifter och arbetstider så att det ska fungera så bra som möjligt för både deltagaren och arbetsgivaren.

Vi har samarbetat med ESF:s processtöd för tillgänglighet tillsammans med både personal och deltagare i de tre delprojekten.

I två av delprojekten har vi samarbetat med Hanna Garellick, masterstudent i Globala studier vid Göteborgs universitet, vars uppsats fokuserade ESF-projekt och mänskliga rättigheter: "Det är dags att lämna normalitet och börja prata om normativitet. En studie om rätten till arbete för människor med funktionsnedsättning".

Delprojektet på Trollhättans folkhögskola har samarbetat med Lisbeth Stenberg, docent i litteraturvetenskap vid Göteborgs universitet, i ett metodutvecklingsprojekt för Skapande läsning i syfte att synliggöra den roll som litteraturläsning kan spela för hälsoskapande processer vid sjukdom, sjukskrivning och rehabilitering.

Ann Malmberg, lärare på Fristads folkhögskola, har skrivit en C-uppsats om betydelsen av fysisk aktivitet och folkhögskolans potential för målgruppen utifrån intervjuer med deltagare.

Vi har använt oss av Specialpedagogiska myndighetens skrifter som ger goda råd när det gäller att öka tillgängligheten till studier för personer med psykisk ohälsa, ADHD och Aspergers syndrom.

Vi har samarbetat med Västra Götalandsregionens arbetsmarknadsnoder och deltagit vid de informationstillfällen om psykisk funktionsnedsättning och ökad tillgänglighet som anordnats

för chefer och HR-personal inom regionen.

Vi har även deltagit i seminarier, konferenser och utbildningar som arrangerats av bland andra Attention, Temagruppen Unga i Arbetslivet, Högskolan Väst, Göteborgs universitet, Spridningskonferensen mm.

Vidare har vi gjort studiebesök i olika verksamheter och projekt inom den sociala ekonomin tillsammans med deltagare, egen personal och i några fall med samarbetspartners från olika kommuner. Vi har även haft transnationellt utbyte med Viborgs kommun i Danmark för att utbyta erfarenheter och lära av varandra och av goda exempel.

Regionala prioriteringar

Redogör för de eventuella regionala prioriteringar som ni arbetat med.

-

Spridning och påverkansarbete

Redogör för hur ni arbetat med spridning och påverkansarbete.

- Vilka personer/organisationer har ni riktat er till?
- Hur kan projektets idéer och erfarenheter omsättas i annan verksamhet?
- Vilka ytterligare insatser för påverkansarbetet skulle behövas för att nå dit ni vill? Vem/vilka bör göra det?

Spridningsaktiviteter har skett på flera olika nivåer under projektiden:

Via projektets organisation som styrgruppen, arbetsmarknadsnoderna, de lokala arbetsgrupperna, informationsmöten med handläggare på arbetsförmedlingen, försäkringskassan, kommunerna (genom socialtjänsten och funktionshinder), öppenvården och rättspsykiatri.

Via deltagande i konferenser och utbildningar arrangerade av bland annat Arbetsmarknadsnoderna, Attention, Temagruppen Unga i Arbetslivet, Högskolecentrum i Vänersborg, Högskolan Väst och Göteborgs universitet.

Via transnationellt utbyte som ägde rum under hösten 2011 med Viborg och Århus i Danmark.

Via samverkan mellan de deltagande folkhögskolorna

Via Folkhögskolornas samarbete med verksamheter inom den sociala ekonomin. Utbyte och samarbete med flera sociala företag har växt fram under projektets gång, till exempel med Verdandi, Karriär-kraft/Mediatorget, Klippanköoperativen. Projektet har också haft kontakt med Göteborgs Föreningscenter/Mötesplats Göteborg som är en mötesplats för social ekonomi.

Via projektets avslutande seminarier på de medverkande folkhögskolorna i april 2013 där projektets samarbetspartners och medfinansiärer, politiker, verksamhetschefer och beslutsfattare bjöds in för att ta del av och diskutera projektets erfarenheter.

Att tillvarata resultatet av utvärderingarna är en uppgift för såväl de medverkande folkhögskolorna i projektet som projektets samverkanspartner – Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och de medverkande kommunerna.

Västra Götalandsregionens nybildade folkhögskoleförvaltning, där alla Västra

Götalandsregionens

sju folkhögskolor ingår, bör också bedriva påverkansarbete för att visa folkhögskolors möjligheter i arbetet med målgrupper som har psykisk funktionsnedsättning och psykisk ohälsa. Förhoppningsvis kan den nya folkhögskoleförvaltningen som inrättades den 1 juli 2013 föra upp frågorna om folkhögskolors roll för målgruppen på en mer central och strategisk nivå och påverka den regionala utvecklingen. (Före den 1 juli 2013 utgjorde Västra Götalandsregionens folkhögskolor egna förvaltningar och därefter bildade de sju folkhögskolorna en gemensam förvaltning.)

Folkbildningsrådet och ESF spelar också en viktig strategisk roll i sammanhanget.

Extern utvärdering

Redogör för hur den externa utvärderaren (om det är aktuellt) konkret bidragit i projektarbetet. Vilket stöd har det varit för projektledningen och hela projektet?

Den externa utvärderaren engagerades 2011 och har under projektets gång fungerat som stöd för projektkoordinatören. Den externa utvärderarens arbete inleddes med verksamhetslogik tillsammans med styrgruppen och efter halva projektiden genomfördes en delutvärdering. Delutvärderingsrapporten bekräftade såväl styrkor som utmaningar i projektet. Mot slutet av projektet genomfördes en slututvärdering vars resultat föredrogs på slutkonferenserna på de tre folkhögskolorna i april 2013. Slututvärderingsrapporten som den samhällsekonomiska utvärderingsrapporten bekräftar projektets betydelse och belyser folkhögskolornas potential för målgruppen.

Egenutvärdering

Redogör för hur ni själva arbetat med att utvärdera ert arbete. Vilket stöd har det varit för projektledningen och hela projektet?

Folkhögskolorna har själva genomfört både muntliga som skriftliga deltagarutvärderingar eftersom det varit viktigt för oss att veta vad deltagarna tycker om vår verksamhet. Deltagarutvärderingarna har gett oss möjlighet att förändra och förbättra sådant som inte fungerat tillfredsställande under projektets gång och har gett oss bekräftelse på vad som varit bra och fungerat väl. De har varit till stöd för att anpassa innehållet i verksamheten.

Uppföljningarna efter projektets slut har gett oss information om hur deltagarna gått vidare efter att de avslutat projektet. Till vår glädje anser majoriteten att de kommit igång med hjälp av projektet, att de mår bättre, och att de kommit närmare arbetsmarknaden.

Kommentarer och tips

Vilka tips skulle Du vilja delge framtida projekt? Vad gick bra och varför? Vad gick mindre bra och varför?

Den externa slutvärderingen visar att samtliga intervjuade deltagare var mycket nöjda med sitt deltagande i projektet. Deltagarna vittnar om en rad positiva effekter, bland annat förbättrad arbetsförmåga, livskvalitet och psykisk hälsa. Utvärderingen visar att den modell som projektet byggt upp med arbetsförberedande aktiviteter, fysiska och kreativa aktiviteter för att stärka självkänslan och studier fungerar mycket bra. Anledningarna är flera, såsom personalens grundsyn och bemötande, skolans miljö, verksamhetens innehåll, individualiseringen i kombination med gemenskapen i gruppen.

Utvärderingen visar på svårigheterna med att driva ett projekt för en målgrupp som står långt

Diarienummer
2009-3050273

ifrån arbetsmarknaden utifrån Europeiska Socialfondens krav på medfinansiering. Reglerna slår tillbaka mot målgruppen genom att grupperna måste bli större och personalen får arbeta mer med att rekrytera och följa upp vilket leder till högre personalomkostnader.

Projektets styrning har inte fungerat som det var tänkt från början då sammansättningen på styrgruppen inte varit fungerande. Majoriteten av representanterna i styrgruppen föredrog en lokal styrgrupp framför den centrala då problem som uppstått varit av lokal karaktär. För framtida projekt vill vi betona vikten av en aktiv styrgrupp.

Kontaktpersoner

Vilka personer kan den som är intresserad av ytterligare information kontakta?

Billströmska folkhögskolan: Peter Bäcklund, rektor. E-post: peter.backlund@vgregion.se

Fristads folkhögskola: Leila Pekkala, rektor. E-post: leila.pekkala@vgregion.se

Trollhättans folkhögskola: Thomas Bjurbäck, rektor. E-post: thomas@thn.fhsk.se